Vasile Alecsandri

Buchetiera de la Florenţa

Suvenire din Italia. Buchetiera de la Florența

Vasile Alecsandri

Editura Bestseller

bestseller

Carte electronică publicată cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
DEPARTAMENTUL POLITICI PENTRU RELAȚIA CU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

I

De o săptămână mă aflam la Florența, alergând în toate zilele, de dimineață pân-în seară, prin deosebitele părți ale orașului, spre a vedea nenumăratele minuni cuprinse în sânul său; la tot pasul un nou lucru vrednic de laudă se arăta ochilor mei și îmi insufla un sfânt respect pentru maeștrii nemuritori care au înzestrat patria lor cu atâtea podoabe ce fac mirarea călătorilor. Când a da Dumnezeu (ziceam în mine, în fața unui monument sau a unui tablou) să avem și noi în Moldova un Raphael, un Michel Ange, ale căror produceri minunate să poată atrage ochii și laudele națiilor asupra noastră!" Dar aceste visuri mândre făceau loc îndată altor idei trezite în minte-mi prin priveliștea vreunei alte capodopere de zugrăvie sau de arhitectură ce se înfățișa ochilor mei, căci obiectele de artă sunt atât de multe în Italia și mai ales cu așa talent lucrate, încât călătorul nu mai are vreme nici să gândească, ci își simte ființa cufundată într-o mirare îndelungată și plină de plăceri. El în trecerea sa prin Italia gustă o viață nouă, necunoscută; și când iese de pe țărmurile acelui pământ poetic, atunci i se pare că s-a visat zburând printr-o câmpie îmbogățită cu toate podoabele raiului.

Într-o duminică, trecând pe piața de Domo, văzui o mulțime de echipajuri așezate în linie, în fața catedralei Santa Maria del Fiore[1], ce se găsește în mijlocul pieței; și îndemnat de curiozitatea de a vedea damele aristocrate din Florența, intrai în ea. Priveliștea ce mi se înfățișă mă umplu de un sentiment atât de puternic și de sfânt, că rămăsei împietrit ca statuia sfântului Ioan lângă care mă aflam. Biserica era luminată de vro câteva candele ascunse pe după coloane, încât

razele lor aruncau o lumină slabă, ca glasul cel de pe urmă al unui om ce moare, și misterioasă ca sfintele taine ce se serbau înaintea veșnicului părinte. Un popor întreg sta îngenuncheat în fața altarului și cufundat în dulcea mângâiere a rugăciunii; glasul răsunător și plin de melodie al organelor zbura prin nourii de tămâie ce se ridicau în văzduh și vuia ca o harpă cerească ce părea că cheamă sufletele la pocăință. Un aer de sfințenie ce-ți răcorea inima de toată durerea domnea asupra tuturor acelor capete plecate...

După vro câteva minute petrecute în cea mai dulce extazie, mă apropiai de mormintele lui Brunellesco și al lui Giotto, arhitecții acelei biserici; vizitai cu de-amănuntul toate frumusețile acelor două monumente de glorie și, lăsându-le în urmă, mă îndreptai către o capelă lăturală spre a examina icoana sfintei Ceciliei, ce zărisem de departe luminată de razele unei candele de argint.

Îngereasca expresie a figurii, culorile melancolice ale obrajilor și mai ales duioșia tipărită în ochii acelei icoane îmi părură atât de măiestroasă, că mă apropiai de ea ca să văd de nu era vrun tablou al lui Andrea del Sarto, c[...]n toate figurile lucrate de acest vestit artist însemnasem umbrele acele dulci întinse ca un văl transparent asupra ochilor. Însă care fu mirarea mea, când citii în josul icoanei un nume al unui prieten al meu ce-l cunoscusem la Paris, V***. „El oare să fie? (gândeam în mine) tânărul italian cu care am petrecut atâta vreme în capitala Franței?" Un suspin greu și înăbușit ce auzii în colțul capelei unde mă aflam mă făcu să-mi întorc iute capul și văzui un om îngenuncheat lângă mine, care părea a fi într-o meditație dureroasă. Curiozitatea mă împinse să fac vro două pasuri spre el; atunci tânărul își ridică capul și se uită la mine. Fața sa lungăreață și albă, ochii săi negri, mari și înfocați, părul său lung, ce-i pica în plete netede pe umeri, și în sfârșit fizionomia, aerul său de artist, toate

îmi erau cunoscute; socoteam că văd umbra prietenului meu. Necrezându-mi ochii și socotind că visez, mă dusei lângă el și îi zisei: Tu ești, V***?

Străinul sări pe picioare, mă strânse în brațe și, luându-mă de mână, mă scoase afară din catedrală.

-- Vină la lumină să te văd bine, îmi zise el oprindu-se pe piață.

Nu pot crede încă că ești tu. Și se uită la mine cu niște ochi a căror expresie era de tot curioasă.

-- Te miri, prietene, de starea în care mă vezi, urmă V***; mă socoți poate nebun?... însă când ai ști în ce furtuni plutește sufletul meu! Când ai cunoaște feluritele simțiri și cugetări care mă muncesc, te-ai mira cum n-am nebunit de tot!... După aceasta el se puse pe gânduri și ținti ochii pe crucea catedralei Santa Maria del Fiore.

-- Drept să-ți spun, iubite, -- îi răspunsei-- de când te cunosc, niciodată nu te-am văzut așa de tulburat, și-mi pare rău că tocmai acum, când după multă vreme te întâlnesc fără veste în patria ta, te văd într-o amărăciune așa de crudă. V*** îmi strânse mâna și ne îndreptarăm spre cafeneaua numită Donne.

Pe drum începui a-i vorbi de frumoasele monumente ale Florenței și a-i aduce aminte de norocita vreme când ne găseam la Paris, fără a lua seama că el nu mă asculta și că mintea lui era cufundată în gânduri cu totul deosebite de ale mele. Deodată, el se opri căutând la o fereastră a unui palat pe lângă care treceam și, aruncând un țipăt și întinzând mâinile spre ea, îmi zise:

-- Ai văzut-o?

Speriat de dramatica sa poziție, ridicai ochii, dar nu văzui nimică la fereastră. -- Ce vrei să v[...]l întrebai; perdeaua este trasă. -- Nimic, îmi răspunse el, făcându-se roș pe obraz; nimic... o nălucire numai, căci Cecilia s-a dus de mult de pe pământ!

La aceste cuvinte două lacrimi părură în ochii

lui... Atunci un fulger de adevăr îmi lumină mintea și înțelesei că prietenul meu era înamorat!... Intrarăm în cafenea.

În Italia cafenelele sunt toată ziua pline de consumatori (mușterii), din pricina căldurilor nesuferite care aduc pe om într-un fel de moleță foarte plăcută; pătruns de fluidul magnetic în care creierii înoată, te simți furat de o somnărie ușoară, și toată ființa ți se cufundă în sânul unei lene poetice, cunoscută în Italia sub numire dedolce far niente. Pare că, întins pe un leagăn de flori, te cobori din nouri încet, fără a vedea măsura care te desparte de pământ.

Ne puserăm la o masă de marmură albă. Îndată un botega

(fecior de dugheană) îmbrăcat curat alergă înaintea noastră, întrebându-ne de vroiam granite sau gelate și, fără a aștepta răspuns, începu a număra vro douăzeci de soiuri de înghețate cu atâta iuțime, încât, neînțelegându-l ce spune, îl poftii să ne aducă ce-a vroi. V*** nu ieșise încă din melancolia în care căzuse; în zadar căutam să-i pricinuiesc oarecare distracție prin citirea gazetelor franceze. Mintea sa părea muncită de o idee crudă, care înădușea toate sufletețtile sale însușiri. Nu știam cum să mai fac pentru ca să-l trag din meditarea lui și, plin de tristețe pentru starea prietenului meu, mă hotărâi a-i da pace și deschisei gazeta Curierul francez. Deodată un murmur de mirare se ridică împrejurul nostru; un glas unanim de laudă umplu toată sala. Unii ziceau:

Ah! ce frumoasă buchetieră! ce aer nobil și elegant! -- Cine oare să fie? ziceau alții. Pare că am văzut figura aceasta; ...ce semănare cu primadona de la Pergola! Ridicai capul, dorind a ști cine pricinuise acea tulburare în sală și zării în fața noastră o femeie de o frumusețe îngerească, care, zâmbind cu o grație deosebită, ne prezenta buchete de flori. Un nour de melancolie flutura pe fața sa palidă și arăta că inima ei era zdrobită de

vro durere secretă; părul său negru și luciu ieșea în bucle unduioase de sub o capelă de paie subțire și se împrăștia împrejurul gâtului său alb ca crinul; ochii săi mari și negri aveau mândria ochilor de vultur, dar totodată luminile lor înotau într-un foc limpede și misterios, prin care se zărea o înduioșire nemărginită. În sfârșit, toate în ea erau făcute pentru plăcere; gura ei care legăna un zâmbet melancolic, talia sa zveltă și delicată, mâinile sale mai fragede decât florile ce ținea... toate aveau o atragere ascunsă, care îți aprindea închipuirea.

Când aruncai ochii asupră-i mi se păru că văd icoana din Santa Maria, lângă care întâlnisem pe prietenul meu; două lacrimi sticleau ca două briliante pe genele sale... Mă întorsei iute către V*** cu gândul de a-i comunica ideea mea, dar el era leșinat.

Înfățișarea acelei necunoscute îi făcuse o impresie atât de mare că își pierdu simțirile, strângând la sân buchetul ce luase de la dânsa. Străinii din cafenea alergaseră lângă V*** și cercau deosebite chipuri de a-l aduce în cunoștință... În sfârșit V*** deschise ochii; figura lui era galbenă și tulburată; căutăturile lui erau sălbatice. El se uită peste tot locul cu înfiorare, și pe urmă apucându-mă de mână: „Haideți degrabă, îmi zise, haideți să o găsim... Cecilia mea trăiește!"

Ieșirăm din cafenea fără a ști unde mă va duce; trecurăm iute vro câteva ulițe unde toți ne luau de nebuni și ne îndreptarăm spre o primblare pitorească, ce este afară din Florența și care se numește Boschetto.

La începutul acestui parc este o piață mare unde se ridică Palazzo delle Cascine, adică palatul lăptăriilor al ducăi de Toscana.

În toate serile, după ce se culcă soarele, aristocrația Florenței își oprește echipajele strălucite dinaintea acelui palat, și damele se desfătează prin convorbirea tinerilor cavaleri, care

saltă călare împrejurul lor, și prin dulceața laptelui proaspăt ce le împuternicește sănătatea și le înviorează culorile obrajilor. Acea piață este locul de întâlnire a multor intrigi de amor!... De câte ori treceam pe lângă un oblon și vedeam vro damă așezată pe perne de mătase în fundul trăsurii, nu mă puteam stăpâni de oarecare palpitare de inimă. Fieștecare caretă pentru mine era un izvor de impresii noi, însă V*** părea că nici nu le vedea. Cu cât ochii mei erau înfocați, cu atâta ai lui erau reci în fața unei priveliști atât de vesele și de încântătoare.

-- N-ai de gând să te oprești aici? îl întrebai.

-- Nu, îmi răspunse.

-- Dar unde vrei să mergi?... spune-mi, să știu și eu.

-- Nu-ți pasă; vină.

Și apucă printr-un câmp împrejurat de copaci nalți și vechi, care, oprind razele soarelui, își întindeau umbra asupra gingașelor dame ce se primblau pe iarbă. Pe urmă intrarăm într-o luncă deasă, și după vro jumătate de ceas ajunserăm pe un mal ridicat și plin de flori, care se înaintează ca un promontoriu între curgerile line a lui Arno și a lui Miunione. Acolo era sfârșitul boschetului.

Când ne oprirăm, figura lui V*** se prefăcuse de tot: fața lui era roșie ca cerul ce se întindea deasupra noastră; părul său, ridicat de vântul de seară, fâlfâia în aer și lăsa liberă fruntea sa largă și genială. -- „Privește, el zise deodată cu un glas puternic; privește, iubite, cu ce mărime soarele se ascunde după munții care se înalță în fața noastră. Nu-ți pare că asistezi la dărâmarea împărăției romane?... Privește norii acești vopsiți de purpura razelor lui, cum se ridică către ceruri ca o jertfă a pământului făcută în gloria preaputernicului ziditor. Uită-te și te miră de frumusețile patriei mele: în fața noastră poeticul Arno șerpuiește prin câmpii vesele și prin lunci misterioase, și malurile sale vuiesc de cântecele melodioase ale păsărilor;

în dreapta, verzile colnice acoperite cu grădini și palaturi de marmură se par că zâmbesc una alteia ca niște copile ce s-ar uita în oglindă; în stânga se întinde o câmpie plină de livezi, prin care se rătăcesc vro câteva grupe de amorezi; în urmă-ne se clatină un zid de copaci tufoși, care oprește vuietul orașului de a veni până la noi, numai murmura tristă a lui Arno tulbură tăcerea adâncă ce ne împrejură. Din vreme în vreme, țipătul unei păsăruici care adoarme sau notele rătăcite prin văzduh ale unei ghitare se aud în depărtare. Acum e ceasul când mintea se cufundă în meditări plăcute, când inima înoată în extazii dumnezeiești, când sufletul aprins de sperare își întinde aripile și se leagănă pe plaiurile unei lumi necunoscute. Acum e ceasul sfânt când toată ființa omenească se adapă la izvoarele cerești și binecuvintează mâna ce a zidit-o. Spune-mi: nu simți tu în tine acum o mulțumire ascunsă, ca și când ai fi dobândit tot ce ai dorit?... Nu-ți pare că ești un alt om?... Pieptul tău nu se smucește în izbiturile inimii tale? Nu simți ceva ce îți răcorește fruntea și îți dezsmiardă lumina ochilor?... Spune: nu socoți tu că pare că ai să zbori într-o lume străină, unde norocul te așteaptă?... Ah! acum, acum viața-i dulce și neprețuită; acum închipuirea mea s-aprinde; acum o! Cecilio, te văd strălucind ca o stea în seninul limpeziu al cerului; îmi zâmbești ca un înger de blândețe, îmi faci semn cu mâna să te urmez... Ah! de ce nu am aripile acestui vultur ce trece pe deasupra noastră ca să spintec văzduhul și să mă arunc în brațele tale!"

V*** era de un caracter iute, simțitor și supus impresiilor celor mari; când sufletul său era mișcat de vreun lucru, atunci toată ființa-i se pătrundea de el, imaginația-i se înflăcăra și baterea inimii sale îi zdrobea pieptul... Natura lui îl făcea să simtă lucrurile cu mai mult foc decât alți oameni, dar totodată fiește care simțire era pentru dânsul un fulger care îl străbătea, îi aprindea sângele și îi

surpa puterile.

După ce se liniști, V*** se întinse pe iarbă; fruntea lui, unde tremurau razele luceafărului la care se uita, era aburită de sudoare, și tot trupul său era obosit de osteneală. Nevroind să-i tulbur plăcerea ce părea că gusta în răsuflarea vântului de seară, care îi răcorea mintea și îi alina fierbințeala inimii, mă întinsei deoparte lângă dânsul și îmi aprinsei o țigaretă.

Liniștea care domnea împrejurul meu, întunecarea progresivă a cerului, ceața care se întindea pe Arno și, în sfârșit, mulțumirea ascunsă ce gustam înlăuntru-mi mă aduseră fără știre într-o reverie dulce și armonioasă, în care mintea-mi plutea ușor. Fumul albăstriu al țigării, ce se ridica în spirale unduioase, îmi îngâna ochii și îmi pricinuia o distracție plină de plăcere, din care mă trase glasul lui V***.

-- Mă iartă, prietene, îmi zise el, că ți-am pricinuit întristare, dar nenorocirea care s-a legat de capul meu...

-- Ce nenorocire poți tu avea, îl întrebai, la vârsta unde ești?

-- Ah, se vede că ești încă un copil care de-abia ai intrat în lume și că nu ai călcat încă pe ghimpii care presară calea vieții!

Știi tu că tocmai vârsta mea este cea mai primejdioasă și mai supusă patimilor sufletești? Tinerețea este ca un copac mic și fraged; cele mai slabe vânturi sunt furtuni pentru el... Dar ascultă mai bine istoria vieții mele, ș-apoi vei putea judeca tu care este nenorocirea ce mă prigonește.

V*** își aruncă părul înapoi pe umeri și, ștergându-și fruntea, începu așa:

II

„Din cea mai fragedă a mea copilărie eu am rămas orfan și lipsit de povățuirile și de dezmierdările părintești, care sunt reazemul ei; de-abia ajunsesem în vârsta de 9 ani, și nenorocirea își înfipse cângile în mine; la cel întâi pas al vieții mele, în loc de a mă găsi pe o cale înflorită ca ceialalți copii, mă trezii într-un pustiu fără margini și fără umbră!...

Un moș al meu, fiindu-i milă de ticăloasa mea stare sau, mai bine poate, vroind a se folosi de micul venit ce-mi rămăsese de la părinți, mă luă sub epitropia lui, și pentru ca să nu-mi tot audă bocetele și să nu vadă lacrimile care neîncetat îmi udau ochii, mă lep[...]ntr-un pension unde petrecui zece ani bătându-mi capul cu limbile străine, cu literatura și mai ales cu zugrăvia. Înaintările ce făceam din zi în zi în această artă, și mai ales plăcerea ce găseam în studia ei, singură mă făcea să uit bătăile care mâncam necontenit de la padre Bertholomo, profesorul meu de limba elină, căci cruda mea soartă mă silea să caut în însumi mângâierea de care inima-mi era însetată, iar nu în brațele unei mume drăgălașe.

Cu ce nerăbdare așteptam ceasurile lecției de zugrăvie și cu ce bucurie vedeam intrând în sală pe profesorul meu, care niciodată nu lipsea să-mi spuie câte o vorbă de mulțumire și de îmbărbățire când îi arătam noile mele produceri.

Sinor Alsari (acesta era numele lui) avea pentru mine o dragoste cu totul părintească și mă recomanda la toți ca cel mai bun și mai sârguitor elev al lui. Sfătuirile pline de bunătate care îmi da și laudele ce îmi prodiga pentru propășirile ce făceam sub direcția lui, îmi insuflaseră atât respect și atâta iubire pentru el, încât la moartea moșului

meu, când ieșii din pension, alergai la dânsul și îl rugai să mă primească în casa lui. Sinor Alsari mă luă cu o bucurie nespusă sub protecția sa și nu cruță nici un sfat și nici o osteneală ca să aducă la bună ispravă talentul ce începusem a câștiga în zugrăvie. În toate zilele vizitam împreună strălucitele galerii din Palazzo Pitti, din Palazzo Vecchio și din alte palaturi mari din Florența; ne opream ceasuri întregi dinaintea fiește cărui tablou și, după ce îmi tălmăcea cu amănuntul toate însușirile și frumusețile lor, apoi ne înturnam acasă și mă apucam de lucru sub necontenita lui priveghere. Un an de zile petrecui cu el în cea mai dulce liniște și în cele mai plăcute îndeletniciri: toată vremea mea era întrebuințată în studii serioase asupra artei la care mă dasem. Gloria îmi zâmbea de departe și mă chema în brațele sale.

De când intrasem în cariera unde Michel Angelo, Tiziano, Raphaelo și cei mulți maeștri nemuritori pășiseră cu pasuri de uriași, singurul țel al vieții mele era să pot și eu adăuga o frunză la coroana strălucită a patriei mele și, aprins de o idee atât de îndrăzneață și de nobilă, îmi alcătuisem un trai cu totul artistic, încât, fără a mă îngriji de lucrurile ce nu se atingeau de zugrăvie, gustam zile line, netulburate și pline de încântările sperării; însă această liniște sufletească mă părăsi după puțină vreme.

Într-o seară Sinor Alsari intră în cabinetul meu și îmi zise:

-- V***, fost-ai de mult la teatru?

-- De când au murit bieții mei părinți nu am fost, îi răspunsei.

-- Vrei să mergem deseară să vedem Norma? Are să joace o actriță nouă.

-- Haideți.

-- Gătește-te degrabă, că-i vreme.

Mă îmbrăcai iute și ne duserăm la teatrul de la Pergola.

Sala era ticsită de amatori și lojile pline de dame

elegante și frumoase.

Deodată se făcu o mare tăcere; toți se așezară pe la locurile lor, și orchestra începu uvertura... Acea muzică plină de o melodie cerească născu în minte-mi o mulțime de idei triste și de amare suvenire. Aducându-mi aminte că înainte de zece ani mă găseam tot la acel teatru cu iubiții mei părinți, mi se păru că le vedeam umbrele fluturând împrejurul meu și tânguindu-mă cu milă, ca și când m-ar fi așteptat o nenorocire cumplită! Îngânat de fantasmele acele iubite, nici nu luasem seama că perdeaua se ridicase de vro câtăva vreme și că corul druizilor era pe la sfârșit. Cine știe! Poate aș fi stat toată seara fără a mă uita pe scenă, dacă un murmur ce se ridică în sală nu m-ar fi scos din meditarea în care picasem și nu m-ar fi făcut să arunc ochii înainte-mi. Văzui o ființă albă și cerească, o comoară de grații, de tinerețe și de poezie, un înger al cărui glas dulce, limpede și armonios îmi pătrunse inima. Sala vuia de aplauze; iar când Cecilia începu a cânta rugăciunea Normei către lună, când, picând în genunchi și ridicându-și mâinile spre cer, intonă acea arie strălucită, Casta Diva, atunci tot publicul în entuziasmul său se sculă pe picioare și b[...]n palme astfel că Cecilia se speriase... Pare că o văd îndreptându-și ochii cu sfială asupra noastră; nevinovăția, mirarea, mulțumirea, toate aceste deosebite sentimente luceau în căutătura ei. Ah! ce zâmbire încântătoare păru atunci pe buze-i!... Ce nobilă mândrie se arătă pe frunte-i! Ea semăna cu o ființă din altă lume, frumoasă și răpitoare ca geniul armoniei cerești! Ah! iubite, ce ți-oi spune?

Ce cuvinte să întrebuințez ca să-ți descriu frumusețea sa? Cecilia era, precum zice poetul nostru, bella comme un angelo ch' Iddio creo, nei suoi piů ardenti transporti d'amore.

Două zile necontenit am fost ca un nebun; mi se părea că vedeam neîncetat un înger cu aripile de aur care, fluturând împrejurul meu, îmi cânta Casta

Diva, împreunându-și glasul pe o harfă ce ținea în mână... Pe urmă, când m-am trezit din visul acel plăcut, am aflat de la sinor Alsari că a fost silit să mă scoată cu de-a sila din teatru, fiindcă, neputându-mi stăpâni entuziasmul, făceam prea mare vuiet, încât toți mă socoteau lipsit de minte.

Trei luni de zile am urmat regulat toate reprezentațiile; un magnet tainic mă trăgea fără voie spre teatru când știam că era să cânte Cecilia. Gustul pentru muzică se dezvelise în mine totodată cu dragostea, și dar, profitând de cunoștința celor întâi principuri ce luasem din vremea încă când trăiau părinții mei, începui a face ceva progresuri. Adeseori mă trezeam cântând pe ulițe vro bucată din Norma sau din Lucia din Lamermoor și, rușinat de mirarea cu care toți trecătorii se uitau la mine, alergam degrabă acasă și mă închideam în cabinetul meu, unde mă apucam de zugrăvie cu o sârguință și mai mare, căci făceam portretul Ceciliei.

De mult aveam de gând să lucrez icoana sfintei Ceciliei ca să o expun în biserica Santa Maria del Fiore, dar neștiind ce expresie să-i dau, tot prelungisem lucrul ei. Când văzui pe Cecilia la teatru, frumusețea figurii sale se tipări așa de bine în minte-mi că pe dinafară și fără știre îi făcui portretul; fizionomia sfintei Cecilia se întâmplă a fi întocmai fizionomia slăvitei primadone de la Pergola. Bucuria de a vedea lângă mine icoana îngerului ce iubeam mă aduse într-o exaltație atât de mare, că picai pe genunchi dinaintea ei și, apucând-o cu amor în brațe, o acoperii de sărutări...

Tocmai atunci sinor Alsari intră în cabinet și, speriat de delirul meu, smuci icoana de la sânu-mi și alergă îndată de o puse în capela unde m-ai întâlnit.

Nu am trebuință să-ți spun că din ceasul acela mă făcui cel mai bun creștin, că în toate zilele mă duceam la biserică și că stam ceasuri întregi plecat

dinaintea sfintei Cecilia. Lesne înțelegi că, de vreme ce persoana care iubeam purta acest nume, nu puteam alege altă patroană spre a-i încrede secretele mele rugăciuni decât pe sfânta Cecilia.

Într-o zi... ah! cât oi trăi mi-oi aduce aminte de ea!... mă găseam îngenunchiat dinaintea icoanei mele și cufundat într-o meditare sfântă. Un vis plăcut îmi dezmierda sufletul; mi se părea că o ființă nevăzută mă îndemna să am bună sperare pentru îndeplinirea dorințelor mele, când simții pe lângă mine fâlfâirea unei rochii de mătase... Două dame intraseră în capela unde eram. Peste puțin auzii convorbirea lor.

-- Santa Maria, ce minune! zise cea mai mare. Ian uită-te bine, Cecilio, la icoana asta din față. Aș jura că-i portretul tău!

-- Bine zici, răspunse cealaltă. -- Și amândouă se apropiară de icoană și se uitară mai cu luare-aminte.

-- Curios lucru! zise iar cea dintâi; cu cât mă uit mai mult, cu atâta găsesc mai mare asemănare. Iată ochii tăi negri și plini de foc; iată-ți gura cea grațioasă. A! ce-i drept, măcar că sunt femeie, nu pot tăgădui că ai o guriță de tot frumoasă; pare că-i o roză.

Ian spune-mi: cât ai plătit zugravului sau, mai bine, în ce monedă i-ai plătit lucrul!... cu bani ori cu inima? căci am de gând și eu să mă fac sfântă.

-- Tot veselă și nebună ai să fii, Iulio, răspunse cealaltă; credemă însă că niciodată n-am gândit să-mi fac portretul și că nici nu cunosc numele artistului.

-- Cât pentru aceasta e lesne de a-l cunoaște. Și se apropie de icoană ca să-mi citească numele însemnat jos. Eu rămăsesem înlemnit, căci niciodată nu mă găsisem așa de aproape de Cecilia.

Nu îndrăzneam nici să mă răsuflu, ca să nu o spariu și să nu pierd nimica din cuvintele sale.

Dama care se numea Iulia se întoarse către

Cecilia și îi zise râzând:

-- Numele lui este V***; îl cunoști, Cecilio?...

-- Ba nu.

-- Sărmanul tânăr! L-ai legat și pe dânsul în lanțurile tale!... însă el ți-a dat bune dovezi că te iubește; portretul acesta lucrat în ascuns este martorul slăvirii ce are pentru tine. Eu când aș fi în locul tău aș face toate chipurile să aflu cine este și l-aș prefera tuturor prinților din Florența care-ți fac curte și-ți repetează în toate zilele că mor după tine fără a muri cât de puțin.

Îmi venea să sărut picioarele acelei femei care, fără a mă cunoaște, căuta să înduplece pe Cecilia în favorul meu.

-- Nu-ți este păcat, Iulio, -- răspunse Cecilia -- să zici acest fel de vorbe în biserică?

-- De ce să-mi fie păcat?... Amorul nu este oare cel mai sfânt și mai curat sentiment insuflat oamenilor de însuși Dumnezeu?

Pentru ce să mă sfiesc de a vorbi de el înaintea celui ce l-a creat în inimile noastre? Ce păcat poate a fi de a spune adevărul tocmai în locașul unde adevărul domnește și de a mărturisi că un om, de orișice rang să fie, este mult mai vrednic de iubit când el ne iubește din toată curățenia inimii sale, decât nobilii acei ruginiți care, departe de a avea cea mai mică dragoste pentru noi, vor numai să-și împlinească o capricie trecătoare și să ne arate pe urmă ca victimele vanității lor!

Cecilia zâmbi și îi zise:

-- Nu-ți cunoșteam atâta elocvența, Iulio. De când te-ai făcut avocatul amorului?

-- De când am aflat că nu-i adevărată fericire fără adevărat amor.

Cecilia privi cu o expresie deosebită la portretul ei și mi se păru că strânse mâna Iuliei. Ele se uitară una la alta cu o iubire frățească, zâmbiră amândouă ca doi îngeri și se depărtară.

Închipuiește-ți poziția mea după ce auzii acea convorbire ce se atingea atât de mult de soarta

mea. Nu puteam crede că cu adevărat Cecilia fusese lângă mine; socoteam că visasem. Atâta norocire nu putea fi pentru mine, dar totodată, ca un om ce caută să-și prelungească visul plăcut din care s-a trezit, îmi înfățișam lângă mine pe Cecilia cu fruntea luminată de razele candelei ce ardea în capelă, cu ochii săi ridicați spre icoană, și îmi închipuiam aceste două figuri ce semănau mirându-se una de alta de frumusețea lor. Îmi repetam în minte toate cuvintele acelor două femei care reprezentau geniul amorului, chemând în brațele sale pe îngerul nevinovăției. Viitorul mi se arăta acoperit de flori; toate nălucirile mele se deșteptară, și o dulce sperare îmi dezmierda sufletul și mă înălța la ceruri.

Când mă trezii din reveria aceea dulce, biserica era pustie, și razele lunii tremurau pe coloanele-i de marmură. Mă dusei degrabă acasă, îmi luai mandolina și mă îndreptai afară de Florența, spre Bosquetto. Mă primblai vro câtăva vreme prin rediu și mă întinsei în sfârșit pe iarbă lângă un copac. Liniștea, frumusețea poetică a acelei seri de vară, dispoziția melancolică în care mă găseam și, mai ales, ideile de amor și simțirile ce mă stăpâneau îmi insuflară dorința de a cânta, împreunându-mi glasul cu mandolina; începui a improviza cuvintele aceste:

Ah! te iubesc și drag mi-e de-a o spune,
Ș-oricât de mult în lume voi trăi,
Tot vreau să-ți spun, să-ți spun, dulce minune,
Că te iubesc și veșnic te-oi iubi!
Acel cuvânt, acea destăinuire,
Dulce parfum al sufletului meu,
Naște voios la scumpa ta privire
Ca un odor plăcut lui Dumnezeu!
Dar, te iubesc și-mi dau sufletul ție,
Căci pe pământ și-n raiul îngeresc
Nu poate fi mai sfântă armonie,
Decât acest ferice te iubesc...
O! de-ar suna acuma pentru mine

Ceasul dorit al zborului ceresc,
Eu aș muri ferice lângă tine,
Căci aș muri zicându-ți: te iubesc!

Când sfârșii de a cânta, văzui că se deschide o fereastră la rândul întâi al unei case din față. O femeie se ar[...]n balcon, cu o ghitară în mână, și intonă rugăciunea cea vestită a Normei către lună. Glasul ei nu-mi era necunoscut; dulcimea ruladelor sale născu în mine un prepus. Mă sculai iute și mă apropiai de fereastra unde auzisem acel glas; tocmai atunci razele lunii se aruncară în plin pe fața necunoscutei.

„Cecilio!" strigai în delirul meu, și picai jos, inundat în sânge...

O umbră neagră trecuse pe lângă mine și-mi înfipsese un stilet în piept.

Când deschisei ochii, mă găsii, o fericire! în brațele Ceciliei...

Ea auzise gemetele mele și trimisese slugile, care, găsindu-mă întins ca un mort pe pământ, mă aduseră în salonul ei. Slăbiciunea în care picasem prin pierderea sângelui și mai ales zguduirea electrică ce simții, văzându-mă lângă sânul Ceciliei, mă aruncară încă o dată în ghearele morții; iar când mă trezii de a doua oară, intrai într-o desperare cumplită, căci mă văzui în camera mea. În zadar căutam să-mi aduc aminte de toate cele ce se întâmplaseră; nu puteam înțelege pentru ce sinor Alsari se uita la mine cu ochii plini de lacrimi și pentru ce doctorul îmi pipăia mâna, când deodată simții o durere groaznică în piept. Cătai împrejurul meu: așternutul era plin de sânge.

Atunci îmi adusei aminte de toate întâmplările... Cea întâi întrebare care făcui a fost despre Cecilia:

-- Unde-i, s-o văd încă o dată ș-apoi să mor!

Nimeni nu-mi răspundea, și toți se uitau la mine cu milă și cu frică. Zdrobit de durerile care mă munceau și vrând a-mi tălmăci tristețea celor ce erau pe lângă mine, socotii că Cecilia murise. Toate simțirile mi se tulburară la o idee atât de

crudă și, nemaiputând suferi viața, smulsei de pe rană legăturile ce-mi pusese doctorul spre a opri curgerea sângelui; dar când ridicai mâna ca să le arunc departe de mine, un răvaș pică pe genunchii-mi. Îl deschisei îndată și citii aceste cuvinte scrise de mâna Ceciliei. Îl știu de rost:

Un tiran care mă prigonește din copilăria mea mă silește să mă pornesc în ceasul acesta din Florența, căci a aflat dragostea mea pentru tine. Nu știu în care parte a lumii are de gând să mă ascundă, însă mare este Dumnezeu! ne vom întâlni poate vrodată ș-atunci...

CECILIA

Acest răvaș mă pătrunse ca un trăsnet și mă aduse într-o nebunie cumplită. Trei luni de zile viața mi-a fost în brațele morții.

Am aflat pe urmă că în vremea aceasta mă sculam câteodată, săream prin casă, râdeam, îmbrățișam pe toată lumea și spuneam fiștecăruia că Cecilia mă iubea, că eram cel mai norocit om de pe pământ!... Pe urmă începeam a plânge, a-mi smulge părul și a blestema ceasul în care m-am născut și soarta care, ca unui om însetat căruia i-ai prezenta un pahar cu apă și l-ai trage de la gură-i când ar vroi să bea, m-au făcut să cunosc dragostea Ceciliei tocmai când ea a fost silită să se depărteze de mine.

În sfârșit, după șase luni mă ridicai de pe boală și, cum fusei în stare de a ieși afară din casă, mă dusei la sinora Iulia ca s-o întreb de nu cunoștea locul unde se găsea prietena ei.

Sinora Iulia era singură într-o cameră elegantă și sta pe o canapea de catifea roșie. Îi cerui iertare de îndrăzneala ce o luasem a mă înfățișa dinainte-i fără a avea onorul de a-i fi cunoscut. Ea însă îmi răspunse zâmbind că mă înșelam, căci mă cunoștea prea bine.

-- Mă găseam la Cecilia -- îmi zise -- când te-au adus împlântat în sânge, și niște hârtii ce picaseră din buzunarul d-tale, niște cărți de vizită ale d-tale

ne-au prilejuit la amândouă chipul de a-ți cunoaște numele. Ne iartă, domnule, dacă am avut indiscreția de a le citi, însă trebuia să facem revizie acelor hârtii, pentru ca să putem afla numele și adresa persoanei care era în mâinile noastre și s-o trimitem în sânul familiei sale.

-- Nu vă pot mulțumi, sinora, de bunătatea și de mila ce ați avut pentru mine și credeți că voi fi în veci recunoscător.

-- A fost o datorie pentru noi, domnule, ca să-ți prodigăm îngrijirile de care aveai o neapărată trebuință în starea periculoasă în care te aflai, și dacă nu am putut face mai mult pentru d-ta, crede că aceasta nu a atârnat de la vroința noastră.

-- Știu, sinora, pricina care pentru nenorocirea mea m-a depărtat atât de degrabă de sub cereasca priveghere a dumilorvoastre, și tocmai pentru ca să aflu urmarea acelei întâmplări misterioase am luat îndrăzneala de a veni aici. Te rog, deci, sinora, și te jur pe numele prietenei d-tale, să nu-mi ascunzi adevărul.

Spune-mi în care loc se găsește acum sinora Cecilia?... Ah! fie-ți milă, spune-mi unde-i Cecilia?... Când ai ști...

-- Că o iubești, poate? Aceasta o știu de șase luni, tocmai din seara când te-au adus mai mort în casa prietenei mele.

-- Cum? Cine a descoperit?...

-- Icoana sfintei Cecilia, care se găsește în Santa Maria del Fiore.

Mă făcui roș pe obraji.

-- Vezi -- adăugă Iulia -- că îți cunosc toate secretele inimii.

-- A! tocmai pentru aceasta ar trebui să-mi spui unde se găsește Cecilia.

-- Îți dau parola mea că nu știu nimică despre ea și că, de când s-a pornit, n-am luat nici o scrisoare de la dânsa. Te pot însă încredința că Cecilia te iubește și că, dacă va trăi și vei fi statornic, ai să fii odată fericit. Ea te iubea de mult fără a te cunoaște.

Chiar din ziua când își văzu portretul în catedrală ea s-a înamorat de artistul care o zugrăvise atât de bine. Bravo, domnule! bravo, ai un talent vrednic de laudă.

-- Încă un lucru te-aș ruga să-mi spui, sinora: cine este acel tiran care prigonește pe Cecilia?

-- A! a! domnul Barbarissimo? eu așa l-am botezat. El e un moș al Ceciliei care a crescut-o de mică, a educat-o, și acum vroiește să o ia de nevastă; dar nu te speria. Cecilia nici nu gândește la dânsul, și dacă mai șade cu el, aceasta o face numai prin recunoștința ce-i poartă, pentru că a avut îngrijire de copilăria ei!

-- Da bine, un așa om e primejdios!

-- Eu m-aș teme să șed cu dânsul, dar Cecilia îl stăpânește cum îi place; cu toate aceste, biata copilă e silită să-l urmeze peste tot locul unde gelozia lui îl mână. Purtările lui sunt nesuferite; nu lasă să se apropie nici un om de nepoata lui; în sfârșit, îi cu totul barbarissimo.

-- Și de ce, mă rog, s-a pornit așa de iute din Florența?

-- De ce? Pentru că un gelos amiroase amorezații ca un copoi, cale de o poștă de departe; ș-apoi trebuie să știi că sinor Barbarissimo era ascuns lângă noi, în seara când ți-am spălat rana, și că auzise toată convorbirea ce se făcu atunci asupra d-tale între Cecilia și mine... Pune-ți în gând cu ce furie s-a înfățișat dinaintea noastră când a auzit pe Cecilia mărturisind că ești vrednic de dragostea ei. Turbat de mânie, întocmai ca un urs, s-a aruncat între noi; a poruncit slugilor să te ducă acasă la dumneata; mie mi-a poruncit să ies afară, și pe la miezul nopții s-a pornit ca să alerge lumea toată, numai ca să fugă departe de dumneata.

După aceste vorbe îmi luai adio de la sinora Iulia, și a doua zi, îmbrățișând cu lacrimi pe sinor Alsari, pornii și eu din Florența cu hotărâre să alerg Italia întreagă ca să dau de urma Ceciliei.

Patru luni de zile am cercetat cu amănuntul toate

colțurile Italiei... în zadar! Nimeni nu putu să-mi dea vro știre despre Cecilia. În sfârșit, pierzând toată speranța, mă dusei la Paris pentru ca să uit durerea. „Știi cât de bine am petrecut un an de zile în capitala Franței. Am căutat să aflu oarecare distracții, dar nu am putut suferi străinătatea și am alergat iar[...]n sânul patriei mele. Tocmai astăzi dimineață am sosit în Florența și, cum m-am coborât din trăsura veturinului care m-a adus, am alergat să îngenunchez dinaintea icoanei sfintei Cecilia.

Nu ți-oi vorbi de dulcea impresie ce-ți pricinuiește vederea patriei după o lungă despărțire. Când te-i întoarce în Moldova, îi simți ca și mine acea fericire adâncă ce-ți insuflă locul iubit unde te-ai născut și care îți trezește în suflet o mie de suvenire scumpe...

Și apoi socot că nici aș putea să-ți descriu bine acea impresie, pentru că mintea-mi era prea tulburată de gânduri amare. Fiștecare parte a orașului, când intrai în Florența, mi-a adus aminte de câte o scenă a vieții mele, mai mult tristă decât dulce, și bucuria ce gustam în priveliștea patriei mele a fost amărâtă prin suvenirul supărărilor care a împrejurat tinerețea mea.

După aceste cuvinte V*** își plecă fruntea cu o tristă obosire.

-- Cunoști acum nenorocirea mea. Nu te miri cum de mai trăiesc sau cum de nu am nebunit de tot?... Ah! trebuie să pătimești muncile sufletești care le-am pătimit eu, pentru ca să poți înțelege ce lucru grozav și crud este de a-și pierde cineva ființa ce a iubit! V*** se opri încă o dată și, uitându-se la buchetul de flori ce îi dase buchetiera necunoscută în cafeneaua Donné:

-- Sărmanelor floricele -- le zise -- și voi ați veștezit ca și tinerețea mea!

Un bilet mic pică din buchet pe iarbă; V*** îl luă cu repejune, îl deschise, își aruncă ochii deasupra, s[...]n picioare și începu a fugi spre

Florența din toate puterile sale.

În zadar îl chemai și îi strigai să se oprească... Atunci mă aruncai și eu după dânsul, alergând cât puteam de iute și, în sfârșit, îl găsii întins pe scările de marmură ale catedralei Santa Maria del Fiore, obosit de osteneală.

-- Ce dracu te-a apucat? îl întrebai, apropiindu-mă de el.

-- Taci că vine! îmi zise; și, sărind iar de lângă mine, se făcu nevăzut în întunericul pieții.

Neputând să-l mai urmez, mă hotărâi să-l aștept ca să-mi tălmăcească taina purtării și a cuvintelor sale; dar în zadar mă primblai vro două ceasuri pe piață... V*** nu veni.

Piața era pustie când mă pornii spre hotelul unde ședeam; dar când vrui să intru în ulița Calzaioli, auzii următoarea convorbire între două persoane ce stau sub icoana Maicei-Fecioare, la colțul uliței[2]:

-- Și a murit?

-- Ba nu; se zice numai că-i rănit foarte rău și că este o slabă sperare de scăpat.

-- Și nu știi care-i pricina acestei întâmplări?

-- Nu, n-am putut afla altă decât că pe la 11 ceasuri un om învelit cu o manta neagră a sărit cu cuțitul asupra unui tânăr ce trecea în dosul Baptistariului[3], zicându-i: „Cine iubește pe Cecilia trebuie să moară". Atunci se iscă o luptă crudă între amândoi, și unul din ei rămase pe pavea împlântat în sânge.

Speriat de ceea ce auzii, mă apropiai de străini și întrebai de nu știau unde poliția dusese trupul celui rănit?

-- Nu știu, îmi răspunse unul din ei, și se depărtară amândoi de mine.

Mă dusei degrabă acasă, mă închisei în camera mea și nu putui dormi toată noaptea; mi se părea că tot vedeam trupul prietenului meu acoperit cu răni.

Cât am șezut pe urmă în Florența nu l-am mai văzut pe V***, nici n-am auzit vorbind de el.

III

Peste o lună după această întâmplare, mergând de la Roma la Civita Vechia, veturinul care ne ducea se opri ca să-și odihnească caii dinaintea unei case vechi și deșirate ce era în drum și care semăna mai mult a fi o vizunie de hoți decât un tractir pentru călători. Mă scoborâi din trăsură cu gând ca să mă primblu pe jos. Afară era o lună plină și voioasă ca figura unei tinere fecioare; toate lucrurile se vedeau împrejur ca ziua, și în depărtare se auzea vuietul groaznic și monoton al mării, care sticlea la razele lunii și ale stelelor ca o lungă vale de argint. Acel tablou măreț îmi făcu o impresie foarte mare; și în suvenire repurtându-mă la ruinele antice ce văzusem în Roma, începui a face triste meditări asupra nenorocitei st[...]n care a picat Roma Cezarilor sub ticăloșia guvernului papal. Primblarea însă totodată iscă și în stomacu-mi o foame nu mai puțin tristă decât acele gânduri. Intrai îndată în singura sală ce se găsea în acel tractir. Vro câteva lăiți de lemn, cu picioarele rupte, și vro trei butelci deșarte, cu gâtul stricat, alcătuiau tot mobilierul acelui lăcaș. Când pășii pragul ușii, o groaznică horăire îmi vesti că acea vizunie era locuită de mai multe suflete și în adevăr zării la pământ vro trei oameni înzestrați cu figuri foarte problematice. Toată scena era luminată de razele roșii ale unui mic jăratic ce mai ardea încă în cuptor. Stătui un pic la îndoială de trebuia sau nu să pășesc mai înainte; dar, în sfârșit, făcându-mi curaj, mă apropiai de o laiță mai lungă ce era în fund și pe care dormea un soi de uriaș. Socotind după împrejurări, adică de pe cerga ce-l acoperea, că trebuia să fie tractierul, îl scuturai încetișor. Însă el, departe de a se trezi, se întoarse pe ceea parte, dând din umeri și împreunându-și

mișcarea cu o mulțime de complimente în soiul acestora, de pildă: „Va al Diavolo, Sangue del Christo, Corpo di Baccho".

Ieșii degrabă din acel loc, pășind pe vârful picioarelor de frica altor asemene complimente. Când fusei afară, mi se păru că mă răsuflam mai lesne; și, cu ochii încă plini de fumul ce era în sala tractirului, mă îndreptai, făr-a vedea mai nimică dinainte-mi, spre o matahală neagră ce gândii că este trăsura noastră, hotărât fiind să mă culc pentru ca să-mi treacă foamea. După ce mă împiedicai de vro câteva ori de niște buruieni mari, pe care nu le zărisem din pricina usturimii ochilor, pipăind mai mult ca un orb, dădui în sfârșit cu mâna de un oblon, îl deschisei și mă suii; mi se păru însă că trăsura în care intrasem era mai ridicată. Când era să mă așez, simții un braț puternic că mi se puse pe piept și un glas străin îmi zise: „Cine-i acole?" Eu răspunsei, începând a râde: „Ce dracu! tare ești fricos, domnule!... socoți că ai a face tot cu tâlhari?" Trebuie să spun că în trăsura noastră se găsea un popă spaniol, bătrân, care se pornise de la Roma cu mine și căruia îi era mare frică de tâlhari, fiindcă pe atunci se vorbea mult în Italia de niște hoți ce ieșiseră la drum.

-- Cine ești tu? întrebă încă o dată acel ce mă ținea de piept.

Deschisei ochii mari și văzui dinainte-mi un om și o femeie!...

Nu mă puteam dumeri cum se făcea că mă găseam într-o trăsură străină. Dar după vro câteva secunde, în care vreme dama căuta să aprindă o lampă de argint, înțelesei că în loc de a mă îndrepta către adevărata noastră trăsură, mă rătăcisem în altă parte și intrasem în vro trăsură străină, ce sosise în vreme ce căutam să trezesc pe tractier. Deodată, careta se umplu de lumină și văzui o! minune, pe V*** lângă buchetiera ce îmi dase flori la Florența!

Mirarea și bucuria noastră fură nespuse, și

îmbrățișările noastre nenumărate.

-- Nu pot să mă încred ochilor mei, zisei după o scurtă tăcere; tu în viață? Te socoteam mort, ucis în dosul Baptistariului.

-- Slavă Domnului! am scăpat și atunci din mâinile lui. Știi, Cecilio, că ucigașul care a sărit la mine era tot acela care mi-a străpuns pieptul înc-o dată, demult?

-- Și nu ți-a zis ceva când a vrut să te omoare? întrebă ea.

-- Așteaptă; dar, mi-a zis: „Cine iubește pe Cecilia trebuie să moară!"

-- Ticălosul! strigă Cecilia. Știi cine este acel om fără de suflet?

-- Cine?

-- Tiranul care m-a prigonit și pe mine de când trăiesc...

-- Sinor Barbarissimo poate? întrebai. V*** pufni de râs auzind acest nume curios, și apoi sărutând cu foc pe Cecilia:

-- Nu mai gândi, îngerul meu, -- îi zise -- la o ființă ticăloasă care ne-a amărât la amândoi cea mai frumoasă parte a vieții noastre; lasă-l să putrezească în mârșăvia caracterului său, precum eu l-am lăsat implântat în sânge, fără a avea nici o milă de el. V*** o sărută iarăși, și veselia renăscu pe fața amorezei sale.

Aceste adese sărutări mă cam tulburau. Rugai pe V*** să-mi tălmăcească un lucru de care eram mult intrigat. De ce fugise de la Bosquetto? V*** se plecă spre mine și îmi spuse la ureche:

-- Biletul ce picase din buchet era de la Cecilia. Ea îmi scria că de două zile se găsea în Florența, când m-a văzut de la fereastră trecând pe uliță.

-- Acolo poate unde te-ai oprit și m-ai întrebat de am văzut-o?

-- Tocmai; că îndată după aceea și-a procurat prin Iulia un costum de buchetieră, cu hotărâre să intre incognito după noi în cafeneaua Donné, să-mi dea buchetul acel cu scrisoarea sa, în care mă ruga

să mă aflu la 11 ceasuri de noapte în capela sfintei Cecilia din Santa Maria del Fiore.

N-aveam oare dreptate să alerg ca un nebun, când am primit, fără a mă aștepta, o veste atât de norocită, care schimba cu totul fața soartei mele?... De-abia ajunsesem pe scările bisericii, de-abia te apropiaseși și tu de mine, când zării pe Cecilia pe lângă Baptistariu. Vrui să merg înaintea ei, dar tocmai atunci fusei atacat de un om necunoscut. În furia mea îl răsturnai pe pavea cu atâta iuțime, încât el pică tocmai pe stiletul ce ținea în mână și se înfipse în el!... Atunci auzii sunând 11 ceasuri, alergai în biserică și găsii pe Cecilia îngenuncheată dinaintea patroanei sale. De acolo ieșirăm amândoi afară unde ne aștepta această caretă cu 6 cai; ne suirăm în grabă și, fără a ne opri, nu am făcut altă de atunci decât numai voiajuri, petrecându-ne viața în cântece, în sărutări și în veselii.

-- Se vede că aveți multe secreturi împreună, ne zise frumoasa Cecilie, zâmbind și aninând de fundul caretei lampa de argint ce aprinsese.

-- Vorbeam de tine, îngerul meu, îi răspunse V***, strângând-o în brațe cu o dragoste înfocată.

Acum zorile coronaseră orizontul cu o linie argintie ce făgăduia o zi frumoasă călătorilor. Caii erau înhămați la caretă și postașul sta gata să pornească; dar până a nu-mi lua adio de la norocitul meu prieten, rugai pe sinora Cecilia să cânte Casta Diva, căci tocmai atunci luna era să se piardă după un deal. Strălucita cântătreață își luă mandolina și începu; dar deodată V*** îi fură mandolina din mâini și, ridicând pe amoreza sa, o puse pe genunchi. Cecilia, zâmbindu-i și uitându-se la el cu dragoste, se rezemă cu brațul drept pe umărul lui și intonă de al doilea Casta Diva, cu un glas mai tulburat, dar mai pătrunzător.

Cu cât aria se înainta, îngerescul cântec slăbea, dar cu o dulcime încă mai încântătoare, și degetele lui V*** se rătăceau pe strunele mandolinei. În sfârșit glasul Ceciliei nu se mai auzi; mandolina

căzu din mâinile lui V***... și amândoi rămaseră îmbătați de dulcele delir al iubirii. Ei semănau ca doi îngeri adormiți în voluptatea extaziei cerești.

Atunci mă coborâi din trăsură; îi privii pentru cea de pe urmă oară și făcui semn postașului să încalece.

Careta se depărtă cu repejune; iar eu, ținându-mi încă multă vreme ochii țintiți în partea care apucase, mă întorsei suspinând în trăsura noastră.

(Dacia literară, 1840)

P. S. -- Iubite Negri. -- Acum sunt 16 ani de când am făcut cea întâi călătorie a mea în Italia, întovărășit de tine, care petrecuseși cea mai frumoasă parte a tinereții tale sub cerul limpede al acelei țări. Tu ai fost martor celor mai gingașe impresii al mele; ție ți-am destăinuit, ca unui frate iubit, toate pornirile, toate visurile, toate sperările sufletului meu și, precum atunci ale primit cu blândețe acele destăinuiri entuziaste, primește și acum dedicarea celei întâi scrieri a mele în limba patriei. Ea este o slabă încercare, o știu, și nu aștept de la dânsa altă mulțumire decât să-ți aducă ție aminte de trecerea noastră prin Florența și de frumoasele buchetiere care ne dau în toată seara câte un mic buchet de flori, pe când luam înghețate dinaintea cafenelei *Donné*, împreună cu prietenul nostru D...

Table of Contents

Suvenire din Italia. Buchetiera de la Florența
I
II
III

Table of Contents

Suvenire din Italia. Buchetiera de la Florența 1
I 2
II 10
III 24